

STUDIA UNIVERSITATIS PETRU MAIOR

SERIES HISTORIA, 8

SUMAR

Studii și articole

Istorie

Făbián István, *Simbolurile puterii la nordul Dunării de jos în epoca migrațiilor: fibulele cu „capete de ceapă”, p. 7.*

Rezumat: Acest studiu are scop câteva considerații despre una din cele mai specific obiecte ale epocii migrațiilor: fibula cu capete de ceapă. Considerat ca un simbol al statutului de *honestiores* acest tip de fibulă a fost un simbol al unor relații foarte complexe dintre barbari și Imperiul Roman. Descoperit mai ales în context funerar, aceste fibule sunt martorii calității meșteșugarilor romani, iar pe de altă parte ele reprezintă una din cele mai specific obiecte legate de relațiile de putere.

Cuvinte cheie: Zwiebelknopffibeln, *fibulae*, Imperiul Roman, rit funerar.

Georgeta Fodor, *Aspecte din istoria femeii și a familiei în evul mediu românesc. Femeia în cadrul familial, p. 15.*

Rezumat: Studiul de față analizează cu precădere unul dintre cele mai reprezentative aspecte ale istoriei femeii și anume: femeia în spațiul intim al familiei. Motivația alegerii acestei teme de cercetare, care vine în prelungirea studiilor anterioare, rezidă tocmai într-una dintre caracteristicile societății medievale și anume familia ca celulă de bază a societății. Totodată, pentru femei, familia a reprezentat principalul și de fapt singurul cadru de manifestare permis în epoca medievală. Studiul cuprinde patru părți: prima parte este consacrată aspectelor teoretico-juridice legate de căsătorie; a doua parte încearcă sintetizarea statutului real, dincolo de prevederile juridice, al femeii căsătorite; cea de a treia parte redă raporturile din cadrul cuplului, între soț și soție, iar ultima parte expune raporturile sentimentale dar și materiale existente între părinți și copii.

Cuvinte cheie: gen, românce, viața familială.

Sabina Cismas, *Two possible interpretations of Moldavian representations of donors: power of humans-power of God and genderized donors, p. 31.*

Rezumat: Două interpretări posibile a reprezentărilor donatorilor în Moldova: puterea oamenilor, puterea lui Dumnezeu și donatori după genul lor. Articolul examinează reprezentările donatorilor din Moldova în trei tipuri de surse: picturi votive, voaluri de mormânt și tapiserii (din perioada XV-XVII), Conceptul acoperă o varietate de sensuri, care fac posibilă interpretare diferențelor care se nasc în reprezentarea donatorilor în aceste surse. Articolul examinează în particular relații de familie și discursul om - zeitate, ambele îndeplinind o schimbare a modelului rigid prezent în picturile votive la motive personale în tapiserie și voaluri de mormânt. Picturile votive reprezintă conducătorul și familia sa ca egali a divinității, în timp ce tapiseriile prezintă modelul intangibilității divine. În ceea ce privește relațiile de familie, doar tapiseriile și vâlurile de mormânt, acceptă femeile ca un element egal cu bărbatul.

Cuvinte cheie: picturi votive, voaluri de mormânt, tapițerii, relații familiale, discursul om - zeitate.

Viorica Bica, *Le livre ancien roumain dans la bibliothèque “George Barițiu” Brașov, p. 45.*

Rezumat: Cartea veche românească în Biblioteca „George Barițiu” din Brașov. Scrierile vechi reprezentative românești sunt însuflețite cu spiritul național și umanist. Aceste caracteristici au fost animate și transformate în timpul unificării României din timpul lui Mihai Viteazul, în factori de renaștere națională și socială. Publicațiile românești nu cunoșteau graniță, ele s-au răspândit, și au păstrat unită spiritualitatea românească în cele trei provincii. Cărțile vechi românești au fost supuse unor studii atente, care se refereau la problema acestor cărți în contextul culturii bibliografice și istoriei naționale. Cercetătorii au demonstrat aspectele istorice privind paternitatea scrierilor (autori, traduceri, complexul proces al scrierii textelor) și identificarea modelului folosit de autorul cărții. Cartea, privită ca un instrument generic al moștenirii culturale și spirituale a îndeplinit funcția unui instrument important pentru diseminarea literaturii religioase, educației și umanismului științific. Biblioteca George Barițiu din Brașov, a îmbogățit continuu moștenirea cărților vechi românești. Departamentul de colecții speciale are cărți din diferite centre de

imprimare: Cartea de învățătură de la Iași (1643), Îndreptarea legii de la Târgoviște (1652), Evanghelia greco-română de la București (1693). Cea mai veche ediție în Brașov este cea a Noului Testament, o ediție bilingvă, în greacă și latină, publicată în 1557 de succesorul lui Honterus, Valentin Wagner. De real interes sunt copiile individualizate de proprietari, care adaugă propria marcă, adnotări sau legături artistice, potrivit propriilor gusturi sau a zonei în care trăiesc. Toate acestea ajută la identificarea drumului parcurs de carte, de la presă la un proprietar la altul, până au ajuns pe raftul unei biblioteci publice. Prin toate ideile, prin zona de difuzare, prin mesajul umanist și rolul ei de formator cultural, cartea ajută la îndeplinirea unei funcții culturale.

Cuvinte cheie: carte veche, colecții speciale, Biblioteca „George Barițiu”, cultură.

Vlad Laurențiu, Réactions « Pro-européennes » et « Anti-européennes » Dans la Culture Roumaine du Tournant des XVIII et XIX Siècles, p. 65.

Rezumat: *Reacții pro și anti europene în cultura românească din secolele XVIII-XIX.* Plecând de la scrierile unor cronicari români (Naum Râmnicianu, Ioan Dobrescu, Grigore Andronescu, Manolache Drăghici etc.), comparate cu cele ale altor scriitori contemporani cu aceștia (Cezarie de Râmnic, Grigore Râmnicianu, Dinicu Golescu etc.), eseul nostru încearcă să elucideze modul în care civilizația europeană a fost percepută în imaginarul cultural al Principatelor române în cea de-a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Vom insista în mod particular asupra a două dintre ideile care pot fi găsite în aceste scrieri: pe de-o parte admirația față de civilizația bătrânului continent, iar pe de altă parte, dezvoltarea, în formă embrionară a anti-europenismului. Dacă în timpul secolului al XVII-lea, umaniștii români vorbeau despre originea latină a poporului și limbii române, un secol mai târziu, iluminiștii au încercat să plaseze aceste descoperiri într-un context european. Astfel, Europa nu era percepută doar ca un spațiu geografic și religios, cu o ușoară accentuare a factorului politic, ea a primit și o conotație culturală, a devenit un model al Europei iluminismului. Câteva din cronicile secolului al XIX-lea (Naum Râmnicianu sau Manolachi Drăghici) elogiau Europa vestică, cultura și superioritatea politică a civilizației vest europene în comparație cu cea a Principatelor Române.

Cuvinte cheie: umanism, atitudini anti-europene, Iluminism, cronicari români.

Atalay Gunduz, A brief history of nineteenth century British travel writing on the Ottoman Empire, p. 75.

Rezumat: *O scurtă istorie a scrierilor de călătorie britanice despre Imperiul Otoman în secolul al XIX-lea.* Notele de călătorie britanice despre Imperiul Otoman sunt o sursă importantă pentru imaginea societății otomane în vest. Percepția călătorilor britanici, este, bineînțeles, subiectivă fiind influențată de evenimente politice, interesul politic și economic al Londrei, precum și de către sistemul de valori al autorilor (prejudecata potrivit căreia Vestul este superior Estului). Analiza confruntării dintre tradiționalism (conservatorism și islamism) și modernism (reformă, secularizare) este semnificativă, precum și problemele interetnice. „Fiindcă memoriile și jurnalele personale nu erau scrise de otomani, decât înspre sfârșitul secolului al XIX-lea, aceste descrieri străine ne oferă tipul de observații personale care nu pot fi găsite în nicio sursă otomană disponibilă. Autorii expun un sentiment de superioritate în abordarea otomanilor, astfel încât chiar dacă evenimentele sunt în favoarea otomanilor, prejudecata persistă și umbrește multe observații și judecăți. (Shaw 13)”

Cuvinte cheie: Imperiul Otoman, călători britanici, scrieri, relații interetnice, tradiționalism, modernism.

Andreas Berg, Enlightened mysticism: Ivan Vladimirovich Lopukhin and the critique of Russian orthodox institutions, p. 85.

Rezumat: *Misticismul iluminat: Ivan Vladimirovich Lopukhin și critica instituțiilor ortodoxe rusești.* Autorul explorează gândirea mistică a lui Lopukhin, demonstrând că a fost o personalitate cu un rol determinant în formarea Iluminismului religios în Rusia. Influența religioasă era importantă pentru Iluminismul rusesc.

Cuvinte cheie: misticism, Ivan Vladimirovich Lopukhin, instituții ortodoxe rusești.

Octavian Silvestru, Opportunistic politicking versus liberalism in Romania. The governmental anti-semitic policies between 1866 and 1868, p. 103.

Rezumat: *Politica oportunistă versus liberalism în România. Politica guvernamentală anti-semită între 1866 și 1868.* În 1848, revoluționarii din Moldova și Valahia au inclus printre cererile lor emanciparea evreilor. Cum se poate explica atunci aversiunea demonstrată de mulți dintre ei față de un astfel de proiect de reformă socială în 1866? Plecând de la această interogație, în acest articol reanalizăm contextul politic românesc plecând de la primii ani ai regimului lui Carol I într-o încercare de a descoperi circumstanțele

aparitiei antisemitismului și rolul său politic. În concordanță cu contextul politic, discursul și practica antisemită, a politicianilor liberali, trebuie văzută nu atât ca un avatar a anti-iudaismului religios de sorginte medievală, așa cum au sugerat unii istorici, ci ca o expresie finală a unei strategii politice menită a asigura puterea politică în stat.

Cuvinte cheie: antisemitism, putere politică, liberalism, strategii politice.

Gheorghe Bichicean, *L'unité allemande*, p. 127.

Rezumat: *Unitatea germană.* Unitatea germană nu a fost rezultatul unei decizii populare, ci a fost o înțelegere de nivel înalt. Prevalența Prusiei a fost fără îndoială zdrobitoare. Prin urmare noul imperiu trebuie văzut ca „Marea Prusie”. Victorioasă din luptele cu Austria și Franța, Germania își va exercita dominația asupra Europei pentru două decade, sub ilustra conducere a lui Bismark.

Cuvinte cheie: politică internațională, interese interne, unitate, diplomație, război.

Harald Heppner, „Balkankompetenz“ als Forschungsproblem: Österreich-Ungarn als besatzungsmacht in Rumänien 1916/18, p. 137.

Rezumat: *„Competența balcanică” ca și problemă de cercetare. Austro-Ungaria ca putere de ocupație în România 1916/18.* Problema privind jurisdicția statală asupra anumitor zone este la o primă impresie un calcul politic. Într-o astfel de situație cel mai important rol este jucat de utilizarea operativă a acestor puteri. Prin urmare definiția și evaluarea unui termen critic trece automat pe planul al doilea sau nu este luat în considerare de loc. Validitatea dezbaterii privind competența și nașterea eficienței în discursul politico-militar cauzează prezentarea situației în termeni critici și științifici. Având în vedere că statul, și jurisdicția sa nu pot fi considerate expirate, fără a lua în considerare factorul dezvoltare este convenit a examina tema dintr-o perspectivă istorică. Având în vedere interesul autorului pentru istoria SE Europei, și interesul său pentru istoria militară, în acest articol analizăm prezența Imperiului Austro-Ungar ca o forță de ocupație în primul război mondial.

Cuvinte cheie: forțe de ocupație, jurisdicție, interes politic, abordare istorică.

Keith Hitchins, *Mircea Eliade, orthodoxy, and the transfiguration of Romania in the 1930's*, p. 143.

Rezumat: *Mircea Eliade, Ortodoxie și transformarea României în anii 1930.* Prezentul studiu își propune să sublinieze teoria lui Mircea Eliade privind implicațiile ortodoxiei asupra evoluției politice și spirituale din România între cele două războaie. Anii 1930 îl dezvăluie pe Eliade în perioada românească, cu pasiunea sa pentru filozofie, pe care o predă la Universitatea din București, ca asistent a lui N. Ionesco, interesul său în religiile și spiritualitățile estice, gândirea și conceptele lui clare privind drumurile de urmat pentru a crea un „noi români”, fundamente spirituale care-l transformă într-un lider al generației sale – așa numita „noua generație”. Fiind convins că vitalitatea spirituală este una care determină destinul unei națiuni, și nu progresul economic și politic, Eliade privește înapoi asupra ortodoxiei, devenind conștient de rolul pe care l-a jucat în trecutul românilor. Mai mult, el consideră ortodoxia ca o marcă a solidarității etnice românești, un element definitoriu în relațiile românilor cu alții. Atenția sa nu se îndreaptă către biserică, prea slabă pentru a contribui la renașterea spirituală, ci asupra unei forțe mai puternice – Legiunea Arhanghelului Mihail. În modelarea conceptului său asupra renașterii spirituale și a reorientării culturale a românilor către elite valoroase bazate pe ortodoxia tradițională – modelul anti-raționalist, care consideră că doar țărănul a păstrat puritatea minții – Eliade se baza pe ideile lui Cioran și N. Ionescu, de care era legat spiritual. Împărtășeau entuziasmul și erau dornici de a transforma România, chiar și prin costul sacrificiului personal. Speranțele sale erau canalizate pe forța intelectuală a „noii generații”, a cărui devotament pentru misiunea autodeclarată – de a asigura „unitatea spiritului românesc” – era foarte puternic. La sfârșitul celei de a patra decadă, pe fundalului crizei politice interne care se intensifica, Eliade a devenit conștient de lipsa viziunii originale a conducerii politice, incapacitatea de a revitaliza țara și națiunea. Un urmaș convins al deciziilor radicale precum „revolta violentă și riscantă”, dar singura care ar putea aduce echilibrul pierdut al națiunii române, revoltă pe care doar „noii oameni” au voința, puterea și calitățile necesare de a o conduce – Eliade a devenit un devotat susținător al Legiunii Arhanghelului Mihail. Legăturile lui cu organizația și cu conducătorul ei C. Zelea Codreanu, se bazează pe credința că mișcarea legionară nu este una politică ci spirituală, destinată purificării națiunii române și reconcilierii cu Dumnezeu. Deteriorarea relațiilor dintre legionari și casa regală cât și faimoasele asasinat politice în care erau implicați (Iorga, Madgearu), l-au convins că mișcarea legionară a depășit limitele spiritualității, și l-a determinat să se îndepărteze de cauza lor.

Cuvinte cheie: ortodoxie, renaștere spirituală, unitatea spirituală românească, noua generație.

Ionuț Biliuță, *“Fascism as political religion” a critical survey*, p. 161.

Rezumat: „*Fascismul ca și religie politică*” o evaluare critică. Acest articol prezintă dezvoltarea conceptului politic religios în studiile dedicate fascismului și totalitarismului European. De la Eric Voegelin la Emilio Gentile și Roger Griffin această teorie a fost supusă unor numeroase dezvoltări și regrupări strategice: aplicat doar începutului fascismului, a început să descrie alte fenomene ideologice în perioada comunismului și fundamentalismului islamic. De asemenea, definiția religiei a suferit schimbări, influențând astfel definiția politicii religioase. O scurtă addendă dedicată Gărzii de Fier vine să completeze prezentarea privind teoria canonului vestic.

Cuvinte cheie: religie politică, fascism, totalitarism, comunism, ideologie.

Antonio Faur, *Răspunsul episcopilor români greco-catolici din Transilvania de nord la memoriul cardinalului Mindszenty (1946)*, p. 175.

Rezumat: În 7 mai 1946, Ministerul Afacerilor Externe ale SUA, Anglia și Franța, au declarat „decizia arbitrală de la Viena” (30 august 1940) ca nulă și neavenită, restabilind astfel granițe vestice ale României așa cum erau pe 1 ianuarie 1938. Mindszenty, cardinalul și arhiepiscopul romano-catolic de Esztergom, a adoptat o replică fermă de respingere a deciziei – care va fi acceptată de semnatarii Tratatului de Pace de la Paris din 1947 – trimițând un raport scris la Paris în care a încercat să demonstreze faptul că o nedreptate a fost comisă față de Ungaria prin realipirea României partea de nord a Transilvaniei. Episcopul Greco-catolic român a Transilvaniei de nord (Oradea, Cluj-Gherla și Maramureș) a trimis de asemenea o replică bine articulată mai sus numitului raport care a fost adresat aceluiași diplomați străini, aducând contraargumente puternice declarațiilor și demonstrându-le ca injuste. Autorul a descoperit cele două documente în arhivele Ministerului de Externe Francez. A examinat conținutul lor, subliniind – în prezentul studiu – modul în care cei trei episcopi români au respins afirmațiile malițioase sau „exagerările și aprecierile” egoiste făcute de cardinalul Mindszenty. Prin aceasta, au scris o pagină importantă a confruntării, la un nivel ideal, dintre români și unguri privind problema Transilvaniei.

Cuvinte cheie: cardinalul Mindszenty, Biserica Greco-catolică, naționalism, Transilvania.

Marko Zubak, *Praxis - critical thinking and social change under state socialism*, p. 193.

Rezumat: *Praxis – gândire critică și schimbare socială în statul socialist*. Prezentul articol dorește să identifice câteva caracteristici privind dezvoltarea gândirii critice în perioada comunistă. Lucrarea se bazează pe grupul intelectual marxist numit „Praxis” din Iugoslavia. Grupul își trage numele de la revista filozofică în jurul căreia s-a dezvoltat. Grupul ca multe altele similare din fostul bloc comunist, a oferit o critică a sistemului intern, folosind idei și limbaj marxist. Articolul se referă la relația crucială dintre condiția care a ajutat dezvoltarea gândirii critice revizioniste în societatea comunistă și eșecul ei de a cauza o schimbare semnificativă.

Cuvinte cheie: gândire critică, comunism, praxis, grup, revoltă.

Gabriel Moisa, *L'éducation „patriotique,” de la jeunesse roumaine a l'aide des musées d'histoire. Quelques considérations sur les années '70 du siècle passé.*, p. 203.

Rezumat: *Educația „patriotică” a tineretului român cu ajutorul muzeelor de istorie. Câteva considerații asupra anilor 1970*. Pentru a asigura o legitimare politică fermă, comuniștii români au utilizat o serie de metode propagandistice. Muzeele au fost incluse în acest scenariu, lăsând urme care pot fi regăsite și astăzi în expozițiile istorice. Unul dintre cele mai importante obiective a muzeelor istorice românești, într-o anumită perioadă a regimului comunist, a fost de a educa tineri români în așa mod încât să devină „cetățeni de încredere” ai României socialiste. Tinerii erau principala țintă a acestei propagande. Din nefericire, muzeele, ca instituție erau masiv implicate în această propagandă. Muzeele românești erau integrate într-un program propagandistic bine articulat astfel încât să contribuie la adecvata educare a tinerei generații. Dar pentru aceasta era nevoie de o bună colaborare între muzee și școli. Acesta a fost cazul ultimilor 10-15 ani ai regimului comunist. Muzeele trebuiau să ofere o bogată ofertă studenților iar școlile trebuiau să dezvolte programe școlare legate de muzee. La scurt timp după ce rezultatele au apărut muzeele au dezvoltat o bogată activitate cu caracteristici ideologice.

Cuvinte cheie: perioada comunistă, muzee, educație, propagandă, tineret.

Mihai Teodor Nicoară, *Corneliu Coposu în închisorile comuniste*, p. 211.

Rezumat: Instalarea partidului comunist în România, după 1948 reprezintă începutul eliminării sistematice a tuturor personalităților a fostelor structuri democratice. Unul dintre aceștia a fost avocatul

Corneliu Coposu, jurnalist și un membru important a PNT. Arestat în 14 iulie 1947 a fost condamnat de înaltă trădare împotriva clasei muncitoare și crime împotriva reformei sociale și a fost condamnat la închisoare pe viață. Reconstrucția unor experiențe tragice din timpul regimului comunist are o importanță nu doar pentru istoriografie, dar de asemenea pentru valorile morale ale societății noastre.

Cuvinte cheie: Corneliu Coposu, comunismul românesc, perioada comunistă.

Teoria și istoria culturii

Răzvan Pârâianu – Traducere: Hayden White, „The Burden of History”, p. 223.

Rezumat: Istoria este pentru istorici atât o artă cât și o știință, această situație ambiguă făcând-o să evite rigoarea științifică dar și cerințele estetice ale artei. Acest eseu al lui Hayden White, unul dintre cei mai importanți teoreticieni ai istoriei, analizează modul în care critica contemporana a acestei evitări fabiene a istoricilor a luat amploare. Găsind că scrisul istoric este încă înrădăcinat în cerințele metodologice ale secolului al XIX-lea, când arta și știința era în mod tradițional despărțite, acest eseu arată cum dezvoltarea contemporană a științei ataca poziția istoriei pe care aceasta și-a asigurat-o cu un secol în urmă.

Cuvinte cheie: scrieri istorice, metodologia istoriei, obiectivitate, adevăr.

Corina Teodor, Patrimoniul cultural și tentația redefinirii. O perspectivă istoriografică, p. 253.

Rezumat: Studiul de față își propune o meditație asupra semnificațiilor semantice ale termenului de patrimoniu, ca și asupra politicilor culturale contemporane care au în vedere protejarea patrimoniului cultural. Am considerat că o astfel de investigație poate fi importantă din mai multe puncte de vedere: pentru a demonstra felul în care s-a conturat ideea de patrimoniu în general, și cea de patrimoniu cultural și livresc în special, mai ales în ultimele două secole; pentru a evidenția câteva din măsurile ce stau sub semnul politicilor culturale de succes în domeniul patrimoniului; pentru a arăta care au fost în România ultimilor ani cele mai importante demersuri pentru conservarea patrimoniului cultural. În definirea obiectului patrimonial, am urmărit felul în care de-a lungul timpului s-au antrenat bibliofili, cercetători ai cărții vechi, conservatori, istorici, lingviști, pentru a deosebi patrimoniul scris, de patrimoniul livresc și de patrimoniul cultural. De ce am subliniat importanța acestor valori de patrimoniu? În esență, fiindcă ele se identifică cu o manifestare a identității, având o puternică dimensiune simbolică; se poate face referință la gloria unui principe, la cercetarea binelui public, la construcția identității colective etc. Este ceea ce s-a întâmplat de exemplu, cu istoria Corvinianei, biblioteca lui Matei Corvin, care din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea a fost privită ca unul din elementele constitutive ale identității maghiare. Cercetările asupra patrimoniului, a celui livresc în special, ne ajută să reevaluăm prezentul din perspectiva trecutului. Fiindcă patrimoniul nu este doar o moștenire a trecutului, ci și o construcție permanentă, așa cum se exprima Alain Touraine.

Cuvinte cheie: patrimoniu, moștenire, politici culturale.

Cornel Crăciun, Sportul în viziunea cinematografului românesc, p. 263.

Rezumat: Sportul reprezintă încă din antichitate o modalitate de autodefinire a personalității umane atât în plan fizic cât și mental. Obstacolele care trebuie depășite în această aventură de inițiere, voința și tenacitatea care se pun în mișcare de antrenamentul individual care duce la formarea și tonifierea unui caracter viguros, obișnuit să obțină întotdeauna victoria, constituie câteva dintre motivele pentru care exercițiul sportiv reprezintă un mijloc de relaxare, și un nivel de performanță. Cineaștii români nu au putut evita tratarea unei teme atât de generoasă, și să descifreze modalitățile specifice de prezentare a subiectului sportiv, ceea ce constituie și scopul declarat al studiului nostru. În ciuda previziunilor nu fotbalul ocupă primul loc în clasamentul preferințelor autorilor de film, ci boxul. Fie că reprezintă o simplă scuză pentru dezvoltarea subiectului pe coordonate comice sau dramatice, fie că reproduc obstacolele vieții de pugilist, filmele sportive trec de nivelul unei narațiuni lineare. Cu o singură excepție (pelicula intitulată Fair Play, 1977), fotbalul asigură pretextul necesar pentru analiza cu iz satiric, permițând evidențierea afacerilor și tranzacțiilor care se regăsesc în spatele echipelor din competițiile oficiale. Sporturile de vară nu sunt uitate, dar atenția acordată este marcată de capacitatea redusă de practică, majoritatea fiind într-un registru diletant. Printre sporturile de echipă se bucură de un tratament preferențial: rugbiul ciclismul, pentathlon. La toate acestea putem adăuga referințe la automobilism și carting, maraton și gimnastică. Fără dubiu, surprinde lipsa de interes pentru disciplinele sportive care au adus rezultate remarcabile pentru România: tenis, handbal, atletism, caiac-canoe, haltere, lupte greco-romane.

Cuvinte cheie: sport, cinematograful românesc, box.

Relații Internaționale și Studii Europene

Simion Costea, Perspectiva europeană a Serbiei în dezbaterile comisiei de afaceri externe a parlamentului european (2008), p. 287.

Rezumat: Prezentul articol oferă o contribuție științifică și se bazează pe documente oficiale și surse inedite la care autorul a avut acces în calitate de consilier în Parlamentul European. Analizând dezbaterile Comitetului de Afaceri Străine a Parlamentului European, articolul arată modul în care Serbia a fost susținută de UE în procesul de aderare.

Cuvinte cheie: Serbia, Parlamentul European, Uniunea Europeană.

Ioana Leucea, Interferențe între istorie și relații internaționale, p. 303.

Rezumat: Articolul prezintă aspecte relevante pentru a demonstra că cu cât două discipline academice sunt mai evoluat cu atât mai mult au nevoie una de cealaltă pentru a-și completa discursul. Istoria poate fi utilizată ca un laborator pentru a testa teorii ale relațiilor internaționale, pentru a le sublinia limitele, dar și ca un punct de plecare pentru a formula teorii.

Cuvinte cheie: interdisciplinaritate, dispute, istorie.

Stelian Scăunaș, Alexandra Scăunaș, Câteva reflecții cu privire la abandonarea constituției pentru Europa, tratatul de la Lisabona și reforma Uniunii Europene, p. 315.

Rezumat: Proiectul Constituției Europene a fost abandonat în vara anului 2007, simultan Consiliul UE a trasat direcții prioritare privind reforma UE și a organizat o conferință interguvernamentală în iulie 2007. Conferința s-a desfășurat în concordanță cu mandatul dat de Consiliul UE, sub deplina autoritate a șefilor de state și de guvern, asistați de membrii Consiliului de Afaceri generale și de relații externe, reprezentanții comisiei și 3 reprezentanți ai Parlamentului European. După lucrările conferinței pe 18 octombrie 2007, în Lisabona, șefii de state și de guverne au aprobat proiectul Tratatului de Reformă – tratatul amendând Tratatul care instituie Comunitatea Europeană. În prezentul studiu autorii prezintă anumite considerații privind abandonarea conceptului constituțional, care constă în înlocuirea tuturor tratatelor cu o Constituție, și, de asemenea, anumite considerații privind adoptarea tratatului de reformă, care introduce noutăți stabilimentului legal existent, format din tratate care rămân încă în vigoare. Studiul prezintă probleme legate de riscurile cauzate de eșecul referendumului în Irlanda, dar într-o formă pozitivă, care susține nevoia de reformă, sprijinită de Tratatul de la Lisabona. Am evidențiat anumite aspecte privind definiția UE și dobândirea personalității legale, dar și cele mai importante schimbări pe care tratatul de reformă le aduce tratatelor fundamentale a UE. Elementele de noutate sunt incorporate în proiectul de tratat al UE, și Tratatul privind Funcționarea UE, care este pro reformă tratatului de reformă, și care instituie următoarele: delimitarea puterilor UE, natura specială a Politicii externe și de securitate comune; rolul sporit al parlamentelor naționale, natura juridică a Cartei drepturilor Fundamentale; crearea unor mecanisme în domeniul cooperării penale polițienești, permițând statelor membre mai multe atribuții în anumite domenii, dar permițând statelor de a nu participa la anumite acțiuni. Dincolo de anumite circumstanțe incerte, datorită rezultatului negativ al referendumului din Irlanda, în vara anului 2008, autorii consideră că UE are nevoie de acest tratat pentru că are nevoie de reforme, are nevoie de a adopta o nouă realitate și noi aspirații din partea statelor membre.

Cuvinte cheie: Constituție, Tratatul de la Lisabona, Uniunea Europeană.

Monica Vlad, Transnationale zusammenarbeit von hochschulen in minderheitengebieten als instrument sicherheitspolitischer krisenprävention, p. 327.

Rezumat: Colaborarea transnațională a liceelor în domeniul minorităților ca instrument de prevenție a crizelor de siguranță politică. Studiul reflectă câteva dintre noile incertitudini privind drepturile minorităților și autodeterminării. Legile internaționale clasice au definit aceste drepturi excluzând însă dreptul de secesiune. Politicile marilor puteri au demonstrat că recente crize din Kosovo și Georgia lezează suveranitatea statelor prin retrasarea granițelor, încurajând xenofobia și genocidul etnic. Prezentat la Universitatea din Dresden, acest studiu intenționează să atragă atenția Uniunii Europene, care ar fi trebuit să numească un stat est-european care să gestioneze criza georgiană în loc să o fi lăsat la discreția diplomației lui Sarkozy și Merkel.

Cuvinte cheie: dreptul minorităților, autodeterminare, suveranitate, xenofobie, genocid etnic.

Recenzii și Note de lectură

Church state relations in communist and post communist Romania, (*Relația stat biserică in România comunistă și post comunistă*), (Anca Șincan), p. 337.

Daniel Daianu, *Southeast Europe and the world we live in*, Editura Academiei Romane, Bucuresti, 2008, (Simion Costea), p. 339.

Paul R. Viotti, Mark V. Kauppi, coord., *International Relations Theory, Realism, Pluralism, Globalism, and Beyond*, Third Edition, Allyn and Bacon, Longman Publisher, (Lucian Săcălean), p. 340.

Coordonator: Sorin Antohi, *Modernism si antimodernism: noi perspective interdisciplinare*, București 2008, (Lucian Săcălean), p. 343.

Marianne Mesnil, Assia Popova, *Dincolo de Dunăre. Studii de etnologie balcanică*, București, Editura Paideia, 2007, (Monica Avram), p. 345.